

om zijn jaarverslag te schrijven¹⁾. Wellicht vindt hij nog gelegenheid om dat openlijk te erkennen?

Amsterdam, 29 Juni 1915.

H. J. M. SCHOO.

DE POSITIE DER APOTHEKERS IN DE ZIEKENFONDSEN.

I.

De Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst komt in de aanstaande algemeene vergadering voor een beslissing te staan, die van vèrdragende beteekenis kan worden. De voorgestelde overeenkomst met de Ned. Maatschappij tot bevordering der pharmacie heeft nl. ten doel, een band tusschen de dokters en apothekers in de ziekenfondsen te scheppen met het karakter van een bindend besluit. Deze band moet natuurlijk tot aanknoopingspunten de posities hebben, die beiden in deze fondsen innemen. Die der geneesheeren behoeft zeker hier niet meer besproken te worden, maar het schijnt mij wel noodig, licht op die der apothekers te doen vallen. Zij is m. i. veel eenvoudiger, dan men geneigd schijnt te denken, maar men moet blijkbaar geheel buiten de kwestie staan, om dat te zien. De oorsprong der ziekenfondsen was een overeenkomst tusschen den geneesheer en zijn onbemiddelde patiënten, zooals die nog in de doktersfondsen ten plattelande voortleeft. Met den groei van dit beginsel werd het voor den geneesheer noodig, een deel van den arbeid, nl. het gereedmaken der geneesmiddelen, aan de apothekers over te dragen. Hierdoor ontstond een verhouding tusschen den apotheker en den dokter, maar niet tusschen den apotheker en het fonds. De dokter consulteerde niet, om het zoo eens uit te drukken, met zijn pillen-collega, maar hij onderhandelde met deze over de levering der geneesmiddelen op de wijze, waarop een bouwmeester met een aannemer onderhandelt. Hierbij kan alleen van een contract sprake zijn, daar in het begrip verbond bij deze verhouding het denkbeeld van knoeien opgesloten ligt. De dokter bleef echter heer en meester van zijn fonds, en zijn verhouding tot zijn onbemiddelde patiënten bleef zuiver. In den loop der tijden is echter door een beklagenswaardige zwakte der geneesheeren deze verhouding zeer onzuiver geworden, doordat allerlei elementen zich tusschen hen en hun patiënten drongen. Zij bereikte haar toppunt van onzuiverheid in den ondernemer, die van het fonds een zaakje maakte. Ook de apothekers hebben hierbij hun plaats in de fondsen veroverd en zeker niet ter wille van het belang der dokters. Eindelijk is de Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst wakker geworden en heeft de bestaande verhoudingen onder de oogen gezien, verhoudingen soms zóó scheef, dat ik in 1912 op een kringvergadering alhier de vraag niet kon weerhouden, waarom de Maatschappij zelf geen fonds oprichtte. Nadien heb ik met belangstelling en instemming de C. O. zien geboren worden, waarin ik de leus „terug naar het beginsel van het doktersziekenfonds” belichaamd zag. Maar als deze opvatting juist is, is er in deze organisatie geen plaats, voor wie ook, tusschen den dokter en zijn fondspatiënten. Ook de apothekers kunnen slechts in de rol van contracteerende partij in dit soort van ziekenfondsen optreden. Een verbond met hen zou een terugkeer tot de onzuivere verhouding en dus een principiele fout zijn.

Ik waardeer de apothekers in hun wetenschappelijke en maatschappelijke positie ten volle en gun hun gaarne hun plaatsje in de zon. Het is hun recht, zich zoo sterk mogelijk te maken, om deze positie te verdedigen en te verfraaien. Maar met betrekking tot de ziekenfondsen mag er niet van een positie, maar slechts van een commercieele verhouding sprake zijn. Hun belangen in dezen zijn zuiver geldelijke en staan tot op zekere hoogte tegenover die van de dokters, die eveneens geldelijk belang

¹⁾ In het jaarverslag 1910 is daaromtrent dan ook niets dan één zin over het rapport der rechtsgeleerd-geneeskundige commissie te vinden.

hebben bij de ziekenfondsen. Hoe meer er voor de eersten af moet, hoe minder er voor de laatsten overschiet. Hieruit vloeit de noodzakelijkheid van een voor beiden billijk contract voort, maar overigens zijn beiden vrij. Ik zou daarom als buitenstaander aan de algemeene vergadering deze motie in overweging willen geven: *De Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst stelle, in overleg met de Ned. Maatschappij tot bevordering der pharmacie, een taxe voor fondsgeneesmiddelen vast en voere het beginsel van het doktersfonds consequent door.*

Hiermede wordt een vriendschappelijk samenwerken op punten, waar beider belangen samengaan, volstrekt niet uitgesloten. Maar dit drage een tijdelijk karakter met volkomen behoud van ieders vrijheid, niet dat van een bindend besluit met wederkerige verplichtingen.

Utrecht, 27 Juni 1915.

P. J. MINK.

II.

Nu men doende is, in de ziekenfondsen van de Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst een vaste regeling te treffen inzake honoreering van specialisten, zoodanig, dat deze onafhankelijk is van die der huisartsen en apothekers (tegen welk standpunt m. i. wel iets is in het midden te brengen, doch dat ik zal laten rusten), zou ik het volgende onder de aandacht van belangstellenden willen brengen.

Wordt een patiënt door zijn huisarts naar een specialist verwezen en door dezen in behandeling genomen, dan is daarmede tevens de behandeling van den huisarts voor dat ziektegeval geëindigd. Niet aldus voor den apotheker. Immers, schrijft de specialist recepten voor, dan zal de apotheker deze gereed maken, terwijl de honoreering begrepen is in het vaste bedrag, dat hem reglementair toekomt. De apotheker draagt dus meer arbeidsrisico dan de huisarts, en waar de verhouding der honoreering van artsen en apothekers (over het algemeen als 5 : 3) doelt op de verhouding der arbeidsprestaties bij gelijk risico, moet m. i. of deze verhouding veranderd worden in het voordeel der apothekers, of — wat ik beter oordeel — de apotheker moet afzonderlijk vergoeding krijgen voor de door de specialisten voorgeschreven en door hem gereedgemaakte recepten, welke vergoeding eveneens onafhankelijk moet zijn van de gewone honoreering van artsen en apothekers.

Alkmaar, Juni 1915.

B. H. J. SCHOUTEN, *apotheker.*

ALGEMEEN BINDEND BESLUIT.

In dit *Tijdschrift*, bldz. 2212, zegt collega SCHUCKINK KOOL terecht, dat de grondgedachte, dat apothekers en artsen gelijkwaardige eenheden zijn in ziekenfondsen, veel te gunstig is voor de apothekers. Ik heb in dit *Tijdschrift* 1914, I, bldz. 1674, dezelfde meening geuit, namelijk dat men de waarde van apothekers ten opzichte van artsen in onze ziekenfondsen niet in vaste getallen kan uitdrukken. Daarom is het ook foutief, de financieele verhouding tusschen die twee groepen in een vast getal, een breuk, uit te drukken. Beide groepen hebben aanspraak op een behoorlijke salariering, maar onafhankelijk van elkaar.

De bestuurseisch, in de tweede voorwaarde van ons algemeen bindend besluit neergelegd, acht ik om dezelfde reden onjuist. Elke groep kan aanspraak maken op een behoorlijke vertegenwoordiging in het bestuur, maar verder hadden onze eischen niet moeten gaan. Wij zitten sinds twee jaar in een moeras, zegt collega SCHUCKINK KOOL, maar als de leden van onze Maatschappij er evenzoo over denken, namelijk, dat wij niet met de apothekers hadden moeten beginnen, of liever, dat wij ons niet in zoo'n wederzijdsche afhankelijke positie hadden moeten verbinden, dan moeten wij